

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Personuppgiftsbehandling på utlännings- och medborgarskapsområdet (SOU 2015:73)

Säkerhets- och integritetsskyddsmyndigheten har granskat förslagen i betänkandet med utgångspunkt från sin uppgift att ur ett rättssäkerhets- och integritetsskyddsperspektiv utöva tillsyn över viss brottsbekämpande verksamhet, bland annat över Polismyndighetens behandling av personuppgifter enligt polisdatalagen (2010:361).

Nämnden har med denna utgångspunkt i princip inget att erinra mot förslagen i betänkandet. Nämnden vill emellertid påpeka följande.

Inledningsvis noterar nämnden att den föreslagna utlänningsdatalagen och polisdatalagen skiljer sig åt i flera avseenden. Bland annat ser regleringen av sökbegränsningar och elektroniskt utlämnande olika ut. Utlänningsdatalagen innehåller, till skillnad från polisdatalagen, inte heller några generella bestämmelser om gallring, vilket innebär att flertalet uppgifter kommer att gallras i enlighet med arkivlagens bestämmelser.

Polismyndigheten kommer i många situationer att tillämpa både den föreslagna utlänningsdatalagen och polisdatalagen. Såsom utredningen påpekar kan gränsdragningen mellan regelverken komma att leda till vissa svårigheter, exempelvis för polispersonal i samband med trafikkontroller (s. 226 och 313). Svårigheter kan också komma att uppstå vid registervård i system där det förekommer uppgifter som behandlas både med stöd av polisdatalagen och uppgifter som behandlas med stöd av utlänningsdatalagen, exempelvis det så kallade Personefterlysning- och U-boksregistret. För att dessa gränsdragnings svårigheter inte ska leda till integritetsförluster ställs enligt nämnden stora krav på Polismyndigheten att genom interna styrdokument, utbildning eller på annat sätt tydliggöra för sin personal vilken behandling som är tillåten i olika situationer. Loggning och logguppföljning blir också centralt för att kunna kontrollera att exempelvis slagningar i system

som regleras av den föreslagna utlänningsdatalagen inte görs för brottsbekämpande ändamål.

Utredningen föreslår att behandling av känsliga personuppgifter endast får ske om det är absolut nödvändigt för vissa ändamål. Utredningen förklarar innebörden av rekvisitet så att känsliga personuppgifter bör ske med försiktighet och aldrig slentrianmässigt (s. 294). Nämnden vill mot denna bakgrund betona vikten av att en restriktiv tillämpning av nämnda rekvisit upprätthålls även i en verksamhet där känsliga personuppgifter är vanligt förekommande.

Av integritetsskäl föreslår utredningen en bestämmelse om att uppgifter som inte längre behövs för den löpande verksamheten ska avskiljas. Liknande bestämmelser om avskiljande finns i polisdatalagen (3 kap. 10-11 §§). I polisdataförordningen (2010:1155) finns bestämmelser om i vilka fall uppgifter får fortsätta att behandlas i den brottsbekämpande verksamheten efter avskiljande (21-26 §§). Inga särskilda bestämmelser om förutsättningarna för återförande av avskilda uppgifter föreslås i utlänningsdatalagen eller tillhörande förordning. Enligt utredningen ska dock endast anställda som är i *absolut behov* av avskilda uppgifter få åtkomst till dessa. En sådan situation som nämns i utredningen är då en handläggare har behov av avskilda uppgifter vid handläggning av nya ärenden (s. 327). Formuleringen *absolut behov* antyder ytterlig restriktivitet. Nämnda exempel kan uppfattas som att lägre krav ställs än vad som framgår av lagtexten. Om avskiljandet av uppgifter ska medföra det avsedda integritetsskyddet menar nämnden att frågan om återförande av avskilda uppgifter måste övervägas och utvecklas ytterligare i det fortsatta lagstiftningsarbetet.

Avslutningsvis anser nämnden att det bör förtydligas i det fortsatta lagstiftningsarbetet i vilken utsträckning Polismyndigheten och Migrationsverket kommer att behandla uppgifter gemensamt i något system, och att frågan om personuppgiftsansvarets fördelning i sådana system bör utvecklas ytterligare.

Detta yttrande har beslutats av Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden. I beslutet har ledamöterna Susanne Nylund, Ulf Grape, Leif Hallberg, Berit Jóhannesson, Zayera Khan, Eric Myrin och Stefan Tornberg deltagit. Föredragande har varit enhetschefen Ulrika Söderqvist.

Susanne Nylund

Ulrika Söderqvist